

Odmevi iz koncertne dvorane.

Izmed slovanskih simfonskih novosti, ki so se prednašale, je omeniti: *Josef B. Foerster* »Legenda o sreči« op. 83 (Dunaj, Orkester Dunajskih Glasbenikov).

Karel pl. Szymanowski, mladi poljski skladatelj, je priredil na Dunaju kompozicijski koncert, ki je dobro uspel. Kritika — tudi dunajska — je skladbe zelo pohvalila, zlasti klavirsko sonato A-dur.

Povodom 25 letnega delovanja pevovodje Anatola Arhangelskega je priredil Ruski A-capella-zbor na Dunaju dne 25. marca t. l. jubilejski koncert.

Doslej nepoznano Beethovno simfonijo iz mladih let je našel profesor dr. Fric Stein v Jeni. Ta simfonija se je že igrala skoro v vseh večjih nemških mestih. Nekateri učenjaki dvomijo, če je simfonija res Beethovnova.

S knjižne mize in iz glasbene mape.

Novosti muzikalnega knjigotržtva (navedene z izvornim naslovom) so med drugimi: *S. Sonky*: Théorie de la pose de la voix basée sur la physiologie des organes, qui participant à la formation du son. Paris, Librairie Fischbacher 1911. — *Max Steinitzer*: Richard Strauss. Biographie mit 56 Bildern. B. W. 57 Schuster & Löffler. (M. 5.—, vez. M. 6.) — *J. G. Prod'homme* et *A. Dandelot*: Gounod (1818—1893). Sa vie et ses oeuvres. Tome 1 et 2. Paris, Ch. Delagrave 1911 (à frcs 3-50). — *Henry Eymien*: L'oeuvre de Meyerbeer. Paris, -Librairie Fischbacher. — *Joh. Schreyer*: Lehrbuch der Harmonie und der Elementarkomposition. Leipzig, Carl Merseburger (M. 5.—, vez. M. 6.) — *Johann Schreyer*: Schlüssel zu den Aufgaben des Lehrbuches der Harmonie und der Elementarkomposition. Ibidem (M. 2-50). — *Dr. Kurt Reichelt*: Richard Wagner und die englische Literatur. Leipzig, Xenienverlag 1912 (M. 3). — *Karl Pieper*, Praktische Anleitung zum Kontrapunktieren. Hannover, Verlag Louis Oertel. — *Georg Richard Kruse*: Otto Nicolai. Ein Künstlerleben. Mit zahlreichen Notenbeispielen, 10 ganzseitigen Tafeln und 4 mehrseitigen Beilagen. Berlin, Verlag »Berlin — Wien«. Brez letnice (vez. M. 9). — *Hugo Wolfs* Musikalische Kritiken. Im Auftrage des Wiener Akademischen Wagner-Vereines herausgegeben von *Richard Batka* und *Heinrich Werner*. Mit einem Bildnis. L. Breitkopf & Härtel 1911 (vez. M. 9.) — Briefe von und an Joseph Joachim. Gesammelt und herausgegeben von *Johannes Joachim* und *Andreas Moser*. Erster Band: Die Jahre 1842—1857. Mit neun Bildbeilagen. Berlin, Julius Bard 1911 (vez. M. 10.—). — *Ludwig Mantler*: Die Bildung des Belcanto. Ein Lehrbuch für Lehrer und Sänger. Mezza voce — Bruststimme der männlichen Singstimme; Kopfstimme-Falset — Bruststimme der weiblichen Singstimme. Mit 20 Abbildungen. Wien-Leipzig, Halm und Goldmann 1912 (K 6.—).

Novo iziše skladbe slovanskih komponistov (navedene z izvornim naslovom) so med drugimi: *Ant. Provanžnik*, Mé milé vzpomínky. Sedm klavirních skladeb. Praha II. 200. (K 2.—). Neue Musiksammlung für Klavier. Zvezek I. Berlin-Moskau, Russischer Musikverlag, s sledečo vsebino: G. Catoire, Crépuscule; A. Goedicke, Feuillet d'album; N. Medtner, Fragment lyrique (op. 23 a); S. Rachmanninoff, Polka de W. R.; A. Skrjabin, Feuillet d'album (op. 58), S. Iwan Tanejew, Prelude et Fugue (op. 29.) — *Fr. Drdla*, op. 81: Menuett für Violine und Klavier, Brüssel, Schott frères (M. 1-60). — *Dr. Jar. Mácha* op. 5: O, Panno lásky. Modlitba pro střední hlas s průvodem varhan. Vydal, ryl a tiskl V. Kotrba v Praze II. 200 (K 1.—). — *S. Liapunow* op. 41: Fêtes de Noël. Quatre tableaux, Lipsko, Julius Heinrich Zimmermann. — *W. Rebičow*: Abgrund. P. Jurgenson, Moskva. — *Josef Suk* op. 30. Erlebtes und Erträumtes für Klavier, I. und II. Heft, Lipsko, Breitkopf & Härtel (M. 2.—). — *A. Provanžnik* op. 12: Valse sensitive. Pro klavír na dvě ruce. V Praze II. 200. V Kotrba (K.—70). — *A. Provanžnik*: Neposlouchej děvče mé! Solová píseň pro baryton s průvodem klavíru ibidem. (K 1-20).

Iz Dvořákové zapuščine so izšle sledeče skladbe v zalogi N. Simrocka v Berlinu: a) za orkester: Simfonija Es-dur, Simfonija d-moll, Tragična uvertura, Rapsodija, Suita (po op. 98.) b) za klavir: Berceuse in Scherzando. c) za godalni kvartet: 2 valčka štev. 1. in 4 ad op. 454 (s kontrabasom ad lib.) č) za petje: »Frisch vom Herd« pesem iz pesnitve »Lešetinski kovač« za en glas in klavir.

Od simfonskih pesnitev Franca Liszta št. 1 do 12 so izšle v založbi Breitkopf & Härtel v Lipskem žepne partiture po M. 2.—.

Neue Musikzeitung (Stuttgart-Lipsko, 1. zv. 1911/12) prinaša članek o ruskem komponistu *Paul Juonu* izpod peresa *G. Gränerja*. Rojen v Moskvi 1872 živi Juon v Berlinu. Za vzor mu je Brahms s svojimi tradicionalnimi formami, v katerih se giblje tudi večidel stvarjanje Juona. Omenjeni številki je priložen klavirski kos »Elegija« iz Juonovega dela »Satyre und Nymphen. Neun Miniaturen op. 18«. — Druga številka l. 1912 imenovanega lista je izšla kot »Lisztove zvezek«. Priobčeno je v njej več zanimivih člankov, kakor: »Liszt kot človek in umetnik« (spisal Avgust Stradal), »Kritično potovanje skoz Lisztovo literaturo« (J. Kapp), »Žena v življenju Liszta«, »Lisztove muzej v Weimaru« (Peter Raabe) itd. Številka je opremljena z številnimi slikami, portreti, faksimili.

Kot Dvořákov Sborník je izšel 8./9 zvezek lanskega letnika češkega glasbenega lista »Hudební Revue« (Praga, izdaja Umělecká Beseda). Vsebina tega dvojnega zvezka je zelo bogata in nam predočuje mojstra kot umetnika in kot človeka od marsikaterih nove strani. Najznamenitejši češki glasbeniki, glasbeni pisatelji, kritiki in drugi umetniki so prispevali k temu zvezku, med njimi *K. Hoffmeister*, *Karel Kovařovic*, *Karel Stecker*, *Jos. B. Foerster*, *Jaroslav Kvapil*, *J. V. Löwenbach*, *Fr. A. Šubert*, *V. J. Novotný*, *Vítězslav Novák*, *Josef Faměra*, *Fr. Spilka*, *Oskar Nedbal*, *Karel Weis*. Tudi šolski vodja Glasbenega Društva v Gorici *J. Michl* je priobčil v tem zvezku par spominov na Dvořáka pod naslovom »První přednáška u Antonína Dvořáka« in »Z Dvořákovy školy«. Kot priloga prinaša zvezek fotografijo Dvořáka in njegove žene, in par faksimilov. »Dvořákov Sborník« priporočamo vsem, ki se zanimajo za tega velikega češkega umetnika in ki ga hočejo spoznati tudi nekoliko od njegove človeške strani: (Cena K 1-80).

»Die Musik«, glasbena revija (Berlin) posvečuje 1. zvezek XI. letnika (od oktobra 1911) spominu *Franca Liszta*. Med večjimi članki je omeniti »Der Musiker Liszt und seine Bedeutung für die Gegenwart« (spisal dr. Adolf Weissmann); dalje sestavek »Autobiographisches von Franz Liszt« (spisal dr. Julij Kapp), zanimiv prispevek k životopisu z novimi podatki (pismi, listki iz beležnice itd.), »Franz Liszt an Maria von Kalergis«, doslej neznana pisma, ki jih priobčuje Bernard Scharlitt, »Franz Liszt«,

spomini na umetnika in učitelja Liszta od njegovega učenca, pianista Morica Rosenthala. Ponatisnjena je kritika nekega tirolskega župnika, ki je umrl 28. februarja 1858 kot mestni župnik v Frankfurtu, pod naslovom »Liszt an der Grenze von Kroatien«. V tej kritiki opisuje dotičnik, Beda Weber, vtiske, ki jih je napravil Lisztov koncert v Slatini pri Rogatcu l. 1845. Na ženske — krasne, do ekstaze; moški so ostali hladni. Le Madjari so bili zadovoljni s svojim rojakom! In sedaj piše tirolski duhovni-kritik iz Frankfurta v slovenski Slatini ob hrvaški meji o madjarski igri virtuoza Liszta: »Das verdross die Kroaten, die illyrisch und nicht ungarisch sein wollen. Als daher am Ende des Konzertes die ungarischen Nationaltöne anklangen, und das Spiel Teilnahme des Künstlers für dieselben auszudrücken schien, so ward ein Versuch zum Pfeifen gemacht. Die Kroatinnen zupften an den Nationalfarben ihrer Kleider voller Verdruss über die Ansprüche der Magyaren. Aber Liszt schlug so mächtig in die Saiten, dass aller Zwiespalt niedergeschmettert wurde, und die Ungarn siegreich aus dem Tongefechte hervorgingen«.

22. zvezku glasbene revije »Der Merker« je priložena karikatura poljskega goslača *Bronislawa Hubermana*, ki jo je narisal Rudolf Herrmann.

Rheinische Musik- und Theaterzeitung (Köln) priložuje v številkah 14/15 in 17 letnika 1911 razpravo *Hansa Effenbergerja* o »Novejših čeških skladateljih«, ki se bavi z deli J. B. Foersterja, Karla Kovačevica, Otokarja Ostrčila, Vit. Nováka i. dr.

»Signale für die Musikalische Welt« (Berlin) prinašajo v 21. št. l. 1911 poleg nekrologa o *Gustavu Mahlerju* (spisal Avgust Spannuth) članek »Stoletna slavnost praškega konservatorija« (spisal *Ernst Rychovsky*).

Umetnikov življenje in stremljenje.

Razni jubileji in spominski dnevi. Monakovska Glasbena Akademija (hkratu kr. dvorni orkester) praznuje letos stoletnico svojega obstoja. Med dirigenti tega zavoda naj bodo omenjeni Franc Lachner (1837—1867), Hans pl. Bülow (1867), Wüllner (1868—1877), Levi in Franc Fischer (1878 do 1896). Mimogrede so dirigirali tudi Rihard Strauss, Bernhard Stavenhagen, Hermann Zumpfe in Feliks Mottl.

Profesor na Dunajski Glasbeni Akademiji *Jakob M. Grün* proslavljal je 12. marca t. l. 75 letnico. Od leta 1877. naprej je deloval čez 30 let na imenovani akademiji (prejšnjem konservatoriju).

Otokar Ševčik, profesor na Dunajski Glasbeni Akademiji in vodja violinske mojstrske šole tega zavoda, praznuje letos šestdesetletnico.

Skladatelj *Josip Reiter*, rojen Gornjeavstrijec, je praznoval 19. januarja t. l. svojo petdesetletnico.

Karl Maria baron Savenau, graški skladatelj in glasbeni pisatelj, svojčas večletni muzikalni kritik Graškega dnevnika »Tagespost«, je obhajal 3. februarja t. l. 75. rojstni dan.

Dne 22. oktobra 1911 je bilo sto let, odkar se je porodil pianist in skladatelj *Franc Liszt*.

Dne 20. marca 1912 je bilo 100 let, odkar je umrl v Parizu *Ivan Ladislav Dussek*. V Časlavi rojen, se je posvetil glasbi. Bival je v Berlinu, Parizu, Londonu. Na zadnje je bil koncertni mojster kneza Talleyranda. Napisal je med drugim mnogo sonatin, ki se še dandanes uporabljajo pri pouku.

Generalni glasbeni ravnatelj dr. Karl Muck je izstopil s 1. decembrom 1911 iz dvorne opere v Berlinu in prevzel vodstvo filharmonskih koncertov v Bostonu. Marsikomu so v spominu začetni koraki kapelnika Mucka na graškem gledališču, in tudi urednik »N. A.« se spominja radostno njegovega dirigiranja Wagnerjevih oper, ki jih je vodil že takrat navadno na pamet brez partiture! Od l. 1892. je bil Muck stalno nameščen na berlinski kraljevi operi. Dirigiral pa je med tem časom opetovano kot gost nemško opero v Londonu (Covent Garden), dunajske filharmonske, simfonske koncerte v Bostonu, Parizu, Madridu, Kjöbenhavn, Bruslju. V letih 1901, 1902, 1904, 1906, 1908 je vodil predstave »Parsifala« v Bayreuthu. Muck je sedaj 53 let star. Naslednik dr. Mucka na dvorni operi v Berlinu je kapelnik *Emil Paur*, prej v Pittsburgu. Paur je rojen Avstrijec.

Skladatelju Tomažu Koschatu postavijo v Porečah spomenik. Kakor znano, je ta priljubljeni koroški skladatelj koroških narodnih pesmi ponemčen koroški Slovenec. Koschat, ki šteje 67 let, je že dolgo let korist dunajske dvorne opere.

Josef Zöhrer, ki je bil delaven skoraj 50 let kot učitelj in dirigent Nemške Filharmonske Družbe v Ljubljani, je prošil za vpokojenje. Z njegovim odstopom trpi Filharmonska Družba veliko izgubo.

Skladatelja Iv. pl. Zajca je imenovala Jugoslovanska Akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu za svojega častnega člana.

Slavni poljski pianist Ignac Paderewski bo absolviral v Združenih Državah v sezoni 1912/13 80 koncertov za honorar 800.000 mark.

Dvorni kapelnik Franc Schalk na Dunaju je izvoljen za naslednika Hansa Richterja na Covent Garden-Gledališču v Londonu.

Karl Burrian je angažiran na Dunajski dvorni operi za dobo 6 let.

Niko Faller, intendant hrvaškega gledališča v Osijeku, je podal ostavko.

Milan Zuna, kapelnik Deželnega gledališča v Zagrebu, je bil od srbskega kralja Petra odlikovan z redom Svetega Save za znanost in umetnost. Zuna je bil prej dirigent pevskega društva »Hlahol« in Mestnega Gledališča na Královských Vinohradech.

Novi grobovi. Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, je umrl 18. junija l. l. *F. Ks. Kuhač*, znani hrvaški muzikolog in skladatelj. Rodil se je 20. novembra 1834 v Osijeku s ponemčenim imenom Koch. Že med gimnazijskimi študijami v Osijeku se je pečal mnogo z glasbo, za katero je kazal izreden talent, 1850. pa ga je poslal oče v Budimpešto na učiteljsko, kjer je dobil po štirih letih izpričevalo za ljudske šole in realko. Med tem časom je pa tudi dovršil z odliko budimpeštanski konservatorij. 1856. se je podal v Lipsko na konservatorij, kmalu nato k *Lisztu* v Weimar, 1857 pa na Dunaj, kjer je poslušal na vseučilišču znanega *Hanslicka*. Vrnivši se 1858 v Osijek, se je posvetil edino le glasbi. Od svojega strica je podedoval 12.000 gl. Sklenil je, zbirati glasbeno blago južnih Slovanov; 12 let (1858—71) je rabil Kuhač, da je nabral gradiva za svoje epohalno delo. Po zimi je poučeval, po letu pa potoval in nabiral narodne pesmi. Prepotoval je tako vse jugoslovanske dežele in zbral nad 5000 melodij. Dopisoval je tudi v različne nemške in hrvaške liste, kjer je objavljaj svoje članke o narodni glasbi Jugoslovanov. Leta 1871. se je preselil v Zagreb, 1873 je poslal vse svoje nabrano gradivo na dunajsko svetovno razstavo, za kar je dobil veliko zaslužno kolajno. Leta 1878 je izšel prvi zvezek monumentalnega dela »Južno-slovenske narodne popevke«. Ko so izšli 4 zvezki, je ustavil l. 1882. izdajanje radi prevelikih stroškov, tako, da je ostal večji del njegove zbirke v rokopisu in čaka svojega izdajatelja. Napisal je nebroj razprav o narodni glasbi Hrvatov, Slovencev, Srbov in Bolgarov, in životopise različnih hrvaških skladateljev. Ker je posvetil Kuhač večji del svojega življenja teoretičnemu raziskovanju